

HET GESLACHT VAN EVERDINGEN.

DE GENERATIES VAN 1400—1650.

Vóór het gedeelte der Betuwe met den Tieler en Bom-
melerwaard, het land van Heusden en Altena gesplitst en
verdeeld waren in verschillende heerlijkheden met eigen regeer-
ders, vormde deze vruchtbare landstreek één groot geheel,
met den naam Teisterbant, volgens eenigen een landschap,
volgens anderen een graafschap. Over deze streek vindt men
gegevens in Van Spaen, Inleiding III bl. 122, van den Bergh
geographie bl. 200, Acker Stratingh Aloude Staat II stuk
bl. 168, Voet van Outheusden bl. 5, Sloet Oirkondenboek
bl. 2, A° 709 enz., Bilderdijk Correspondentie met Tydeman
met hare eigenaardige genealogische veronderstellingen.

De hoofdplaats was *Tiel*. Gerbrand, jongste zoon van
Dirk, Graaf van Teisterbant, kreeg bij deeling Beusechem,
Zoelmond, Zoelen enz. en noemde zich heer van *Beusechem*,
welken titel ook zijn opvolgers droegen. Zij voerden de drie
keelen banden in goud, in een kanton Teisterbant. De zesde
heer van Beusechem, Hendrik, huwde eene van Teylingen, de
zevende Roelof eene van Heinsberg, eene afstammeling van
dat machtige geslacht, dat te Heinsberg bij Roermond zetelde
en wiens burcht, thans in puin, zoo hoog en grootsch boven
het omliggende landschap troonde. Hunne dochter Ida kreeg
als bruidschat Beusechem, toen zij Alard van Buren huwde.
Hun zoon kreeg volgens Voet van Outheusden en anderen
het in 1144 gebouwde Culemborgh. De heeren van Beusechem
namen nu den bijnaam van Culemborgh aan, die later hoofd-
naam werd. In 1310 ging Johan het wapen zijner moeder
Johanna van Zuijlen voeren, van goud met drie keelen zuilen,

met een vrij kwartier van drie banden. De tak van Culemborgh van Schonauwen voerde steeds het oude Beusechemsche wapen.

In 1453, zoo verhaalt Voet op bl. 54 zijner Historische Beschrijving, heette de derde zoon van Jan IV van Culemborgh *Everwijn of Evert van Everdingen*. Bekend is het, dat de van Everdingen's reeds lang vóór dien tijd (b.v. Heer Hubrecht van Everdingen in 1285) tegelijk met de Culemborghen optraden.

Het vermoeden is daarom niet ongegrond, en kan blijken uit de gelijkheid van wapen, uit charters enz., dat de *van Everdingen's* een jongere tak der van Beusechem's later van Culemborgh's, zijn. Dat ze nauw verwant zijn, blijkt uit verschillende acten, waarin ze naast en met elkander voorkomen, uit het opdragen der heerlijkheden Everdingen en Zijdervelt, uit het optreden als voogden of mombers der Culemborghen bij de van Everdingens en uit andere omstandigheden, men zie b.v. den Navorscher IX n°. 8 (Wapen van Everdingen): „Het bij Smallegange en Rietstap voorkomende wapen werd „door het uit de oude Heeren van Bosichem gesproten geslacht „van Everdingen gevoerd.” Zie ook pag. 127 van de voorrede van 't Hoogadellijk Zeeland.

Evenals de groote kapitalen de kleine tot zich trekken, zoo maakten de groote heerlijkheden zich langzamerhand, 't zij op vreedzamen weg of door geweld, meester van de kleinere, van de enclaves.

Tegenspoed, ongeluk in den krijg bij onderlinge twisten, deeling van grondgebied onder een talrijk kroost, verkwisting werkten mede tot het oplossen van het kleine gebied in het grootere.

De van Culemborgh's, de van Burens, de van Arkels stegen van 1200—1600, de van Everdingen's bloeiden van 1200—1500, maar de laatsten waren niet in zoo gunstige conditie, hunne gelukster taande voor het licht van die grootere zonnen.

Toen in 1580 het stamdprij Everdingen, in het begin van de reuzenworsteling met Spanje verwoest en verbrand was, en geen veilig verblijf meer bood voor huisman of adellijke, verlieten de van Everdingen's hun stamdprij, waar hunne burcht Everstein reeds twee eeuwen gesloopt en door de wateren van de Lek verzwolgen was.

Zij trokken naar Culemborgh binnen veilige muren, naar Utrecht, naar Ravenswaaij en Zoelmond en boden daar het hoofd aan de grillen der fortuin. In dit opstel zullen wij niet de lotgevallen der van Everdingen's bespreken, die nog bestaan en die volgens de familietraditie en volgens de, zij 't dan ook niet volledige gegevens omtrent 1550, verband houden met het alleroudste geslacht; maar willen hier behandelen het geslacht van zijn eersten oorsprong tot de 16^e eeuw, voor enkele takken tot in de 17^e eeuw, om bij gelegenheid later ook de tegenwoordige van Everdingen's te bespreken.

* * *

Voet van Outhousden zegt bl. 707: „Het wapen van het geslacht van Everdingen is geweest als Bosichem, dog in couleur veranderd, wesende drie schuins van de rechter na de linkerzijde nederdalende balken van sabel op een goud schild”.

Dit wapen vindt men aan charters en op grafsteenen. Men mag veronderstellen, dat de Culemborghen, de van Everdingen's uit de van Posichems stamden. Zoo ook de heeren van Golberdingen, Zijdeveld en Utengoije, bezitters van aangrenzende heerlijkheden. Hierbij dient opgemerkt te worden, dat Spaen zegt dat de van Bosichems een klaverblad voerden, waarvoor wij echter nergens een bewijs gevonden hebben.

De van Everdingen's bezaten de heerlijkheid Everdingen, waarvan het wapen drie koekoppen droeg, 2—1 geplaatst, welk wapen later met terzijdestelling van het wapen met de banden door de Zoelmondsche van Everdingen's gevoerd werd. Ook nadat hunne macht te Everdingen door het krijgsgeweld gebroken was, bleven zij aldaar vele goederen bezitten.

Maar met den val van Everstein hadden zij als eigen heeren hunne rol afgespeeld. Wel werden de afstammelingen van het edele geslacht nog steeds door hunne hooge verwanten als „lieven neve” betiteld en erkende de regeerende heeren als „ebentürtig”, wel konden de dochters vrijelijk treden in adellijke stiften, kregen de geestelijken kerkelijke ambten en kanonikaten — maar toen met Everstein het vereenigingspunt der familie verdwenen was, waren zij onmachtig geworden tegenover hunne omgeving. Al werd Everstein in 1363 herbouwd (Goudhoeven 399), dat tweede bestaan was niet van langen duur.

Toen Willem van Beijeren, Graaf van Holland, met Frederik van Blankenheim Bisschop van Utrecht, Everstein (1) na een langdurig beleg 1406 ingenomen en geslecht had, bleef de familie van Everdingen, Everdingen bewonen.

De van Everdingen's waren begiftigers der Everdingsche Kerk. Hubrecht van Everdingen, ridder, komt voor in de acte van stichting der Kerk van het jaar 1294, ook heeft hij een altaar gesticht ter eere van den Almogenden God en de H. Maagd Maria en dit ter eeuwige memorie van zijn vader Engelbrecht van Everdingen, zijne moeder Mabilia, en voor zijn broeders Ernst en Hubertus, voor zijne huisvrouw Othildis, van zijn vrouws vader Wessel en diens vrouw Rixa, waartoe hij vijf pond Utrechtsch gangbaar geld schenkt. Opdat dit alles in stand blijve deed hij den brief bezegelen van de Domkerk, van 't oude Munster en van den Heer en Ridder Hubrecht van Everdingen.

(Zie beschrijving Utrechtsch bisdom deel II bl. 205).

1) Lees Smits M. D. Schatkamer der Nederlandsche Oudheden gedrukt bij Gerrit Bom 1774 Amsterdam.

Everstein: „Het slot van Everstein, dat in gantsch Nederland
[van sterke tegenweer,
geens zijns gelijken vont.

„Nadat het langen tijd had hond en kat gegeten, zag ook zijn
[zwaar gebouw ten grond toe neergesmeten
en overhoop gestort,

De van Everdingen's werden in de door hun begunstigde Kerk op het priesterkoor begraven. In den Inventaris van het Archief van Culemborgh afd. IV 14 oude Rekeningen enz. Rijksarch Arnh. belangende de pastoreele goederen te Everdingen en Zijdeveld staat geboekt in de Kerkerekening van het jaar 1485.

Item: *Daniel van Everdingen*, die legt begraven in onsen Kercken met zijn dochter boven op ons choer en de dat is dubbel geldt . . . Rijnsche gulden Curr. 6.

Item: nocht te wethen hoeveel, dat Daniel van Everdingen saliger gedachten schuldich is van hantgelt, als van 42 Rijnsche gulden current en de dat heeft hij gehad 5 jaer lang des jaers om 4 Rijnsche gulden current.

Item: *Evert van Everdingen* saliger gedachten is sculdich van dat hij legt in ons Kerk boven op ons choer 2 alde schilden = 4 Rijnsche gl. current 8 stuver.

Item: noch sall *Daniel van Everdingen* saliger gedachten sijn erfgen. bewijs doen en de vesticheid zetten van den lijfrenten, die sijn utter Kercker voors vercoft hebben en doer die Kerk wel geloest heeft als van 5 oude Rijnsche guldens 's jaars.

Nog was een afstammeling der van Everdingen's in de XVe eeuw pastoor te Everdingen en Zijdeveld geweest. Hij had eene stichting gemaakt, welker rente uit den Achtercamp betaald werden. Daarvoor moest zijn graf in stand gehouden worden en daarop gebeden verricht.

In de meer gemelde rekeningen vindt men dan ook deze renten regelmatig geboekt b.v. van 1512—1517 wat de Kerckms. hebben uitgegeven in het jaar 1513. Item noch heeft ons pastoor uitten Achtercamp op Outhenae voor van Everdingens graft te visiteren gegeven 10 st. enz.

Tot 1500 en langer bleven de Jonkers van Everdingen te Everdingen en hadden hun begraafplaats op het choor. Nu nog ligt een gedeelte van een grafsteen, voorzien van het

gebandeerde wapen en een stuk opschrift als dorpel onder den hoedingang van het gedeeltelijk afgebroken kerkje. Een andere grafsteen van een andere familie ligt als dorpel aan de overzijde. Verder is er niets bewaard, dan de herinnering in de archieven.

Als men ook den grond niet omgewoeld heeft en zoo de dooden ten minste hunne rust gegund, dan ligt onder den tegenwoordigen kansel, die de plaats van het hoofdaltaar ingenomen heeft, de assche van Daniel, Evert en Elisabeth van Everdingen en wellicht nog van andere leden van het hooge geslacht.

Want ook in het rustige Everdingen is in den loop der eeuwen veel veranderd.

De toren der Kerk is gesloopt, de kasteelen zijn verdwenen. De Roomsch-Katholieke Kerk is een Hervormd bedehuis geworden, eenvoudig bij het schamele af. De erfmissen en jaargetijden, de vicarie, door de van Everdingen's gesticht, zijn door de Hervorming verdwenen. Ook het Kerkarchief der Hervormde Gemeente, welwillend ter inzage gegeven, kan ons alleen ophelderingen geven over de laatste 300 jaar, terwijl de familiechroniek der van Everdingen's reikt over 6 eeuwen heen en aaneensluitend minstens spreekt van 5 eeuwen.

Maar gelukkig is een schat van gegevens in de Rijksarchieven te Arnhem, te Utrecht en in het archief te Culemborgh bewaard en kunnen wij althans een groot gedeelte van het wisselende beeld der van Everdingen's voor ons doen herleven. Het is geen gemakkelijke taak. Het weder opbouwen van wat drie, vier eeuwen deden vergeten, kost veel tijd en nog blijft men hier en daar onvoldaan. En dan die zoogenaamde bronnen voor de genealogie van vóór 40 jaar!

Er is een tijd geweest in ons goed Nederland, dat er mannen opstonden, die zonder eenige voorstudie, zonder de geringste kennis van oude rechtsbegrippen, toestanden, zonder kennis van diplomatiek of taal in een minimum tijds de toch al mishandelde genealogische hulpwetenschap zouden reconstrueeren. Er zagen groote, dikke boeken het licht, samen-

gesteld uit opgaven van eerlijke, maar ook van minder nauwgezette belanghebbenden en uit de resultaten van onderzoekingen, door rondschrijven of eigen zien verkregen. Thans zitten wij in het tweede geslacht met dien genealogischen rommel te houden en heeft men voor iederen genealoog dat wantrouwen vasten voet bezorgd, waarover nu te treuren valt. Gelijk spel heeft men b.v. met de Ruys'en, met de van Everdingen's gedreven. Die heeft men nu wel niet te voet of te paard naar de Kruistochten gezonden, maar men heeft 't toch erg gemaakt. Een grondig onderzoek deed mij zien, dat de ééne bestaande genealogie Ruys(ch) is een mengelmoes van vijf geslachtslijsten Ruijs, Ruijsch, zelfs van de Ruyschen terwijl men allerlei bokkesprongen uithaalde, om de ongelijkheid van wapen te bemantelen.

Bij de van Everdingen's deed men 't zelfde: men haalde in wilden hoop dooreen: adellijken, vervallen adellijken, gewone burgers en patriciers en dat wyl men geen grondig onderzoek kon of wilde instellen. Omdat men op moeielijkheden stuitte, die men niet onder de oogen durfde of wilde zien en nu maar overbrugde. Men maakte eenvoudig 1500 tot 1700 en zóó ziet men het curieuse schouwspel, dat een doode van Everdingen uit de 15^e eeuw met zijn vrouw uit het geslacht der Culemborghen 272 jaar later ten tooneele gevoerd wordt, goederen verdeelt en ook weer sterft. Wij hebben een nieuw onderzoek over jaren verdeeld, zooals de tijd dit toeliet en geven de beredeneerde uitkomsten van het onderzoek.

* * *

Voet van Outhusden, de meergenoemde Culemborgsche historieschrijver, alhoewel hij niet diep in de zaken dringt, was voor zijn tijd goed op de hoogte van zijne omgeving. Op bl. 683 zijner beschrijving heeft hij eenige gegevens geboekt over de vroegere heerlijkheid Everdingen, waard om hier af te drukken.

„Deeze Hooge Heerlijkheid is dan met Golberdingen „een Hollandsch Leen, en zoo oud dat men den oorsprongk

„niet kan ontdekken. Ik heb de copye van een Brief gelezen „in welke zekere overeenkoomste is te vinden, tusschen Wouter „Utengoije, Heer Gijsbrecht Utengoije, Heere van *Everdingen* „en Heer Sweder van Bosichem, Ridder Heer van Heelsloot, „(dit is Vianen) raekende Schouwen van de Uitwetering van „Gasperweerde (dit is Hagenstein), welke brief was bezegeld „A° 1269. Dus, zegt Voet, „was Everdingen een Hooge „Heerlijkheid en Leen der Heeren van Cuyck”.

A° 1332 is Zijderveld, met Everdingen vereenigd, aan Culemborgh gekomen door opdracht van Hubrecht van Everdingen. In den open brief door hem en zijn broeder Diderik-Splinter van Everdingen bezegeld, wordt aan Hubrecht Schenck, Heer van Cu'emborgh opgedragen het gerecht, den Tijns en Gifte van de Kerk op Ziedewinderveld, met alle rechten behalve de Tienden (Voet v. Outh. bl. 27.) Toen gingen nog meer heerlijkheden als Autena, enz. over.

Everdingen is een oud dorp aan de Leck bij Hagestein, en bezat vroegtijdig een kerk. Het R. C. Kerspel of de parochie liep eertijds door tot aan de grachten der stad Culemborgh. Op het grondgebied lagen drie kasteelen, Everstein, Hagestein en Gasparde. Het merkwaardig beleg van Everstein, dat ingesloten werd met rijstuinen (Hollandsche tuin) is algemeen bekend en behoeft niet meer verhaald te worden. Deze Arkelsche oorlogen hebben allerlei rampen over de streek gebracht, de burchten tot den grond doen sloopen en al de kleine heerlijkheden ook die der Utengoy's en de hun nabestaande Everdingen's opgelost in het grootere Culemborgh.

Bleven er ook al leden van het oude geslacht op hun roem teren in Everdingen zelf en zich daar met den rang van rechter of vertegenwoordiger van hun machtiger aanverwant tevreden stellen, andere leden vestigden zich in de residentiestad Culemborgh of wel vestigden zich verder op tusschen de landbouwbevolking der dorpen Ravenswaaij, Beusechem en Deyl en herwonnen na langer of korter worsteling,

zij 't dan niet den alouden glans van het geslacht dan toch hun vermogen, aanzien en stand. Ook in Utrecht bracht het een tak, die der van Everdingen van der Nijpoort tot hoogen staat.

Bleven over 't algemeen de van Everdingen's met meerdere of mindere wijzigingen het oude wapen de drie gouden banden in zwart, getrouw, toch schijnt er bij den tak, die den weg Everdingen, Culemborgh, Ravenswaaij, Zoelmond, Beusechem gevolgd heeft, in de laatste 250 jaar geen zekerheid daaromtrent bestaan te hebben. Vindt men de drie koekoppen der Everdingsche schepenbank in de XVIIe eeuw op zegels der Everdingen's (met de drie banden), later verdrong zelfs dit ten onrechte gevoerde wapen, het eerste, waarvan toch zoovele fraaie exemplaren aan de charters in de Rijksarchieven hangen, tot in de vorige eeuw het oude weer gebruikt is, toen er meer licht kwam. Zie Rijksarchief Arnhem charters Culemborgh: n°. 2137 a^o 1510 Gherit v. E. 222^a a^o 1516 Coenraad v. E., 2730 a^o 1553 Chistoffel v. E., 1255 a^o 1464 Daniel v. E., 1787 a^o 1488 Loeff v. E. bastert (met basterdstreep), 1667 a^o 1481 Evert v. E., 1622 a^o 1479 Loeff v. E., 1461 a^o 1472 Daniel v. E. schout, id. 1365, 1389 a^o. 1468, 47^b a^o 1332 Hubrecht v. E., 849 a^o 1444 Daniel v. E., 495^e a^o 1423 Margriet v. E., 495^e a^o 1423 Splinter v. E. Hoe men er toe gekomen is, is moeielijk na te gaan, daar men uit het oude geslacht stammende, toch het wapen bij had moeten behouden. Maar 't scheen, dat toen men eenmaal het ridderpantser verwisseld had met de justitieroede van den scholtis of toen men vreedzaam zitting nam in kerkeraad of armbestuur, dat de oude herinneringen aan Everstein en zijn grootsch verleden reeds ver verflauwd waren. Het branden en zegen in die streken, door de voortdurende onderlinge twisten, de Reformatie en de nieuwe heeren, de veranderingen, die daarvan het gevolg waren, hadden in het Culemborghsche vele oude toestanden vernietigd of gewijzigd. Daarmede dient bij het beoordeelen van de geschiedenis eener familie wel rekening gehouden te worden.

Een feit staat bij de geschiedenis der familie van Everdingen vooraan en kan als een zeker en geschikt uitgangspunt genomen worden, daar dit en de daarop volgende geleidelijk aan elkander aansluiten en wat veel zegt door degelijke charters kunnen gestaafd en bewaarheid worden terwijl later nog bewijzen uit andere archieven geput dit eers e volkomen zullen dekken. Dit is het huwelijk van een van Everdingen met een Culemborgh in de XVe eeuw.

* * *

Reeds twee eeuwen vroeger kunnen wij op tal van ridders en adellijke van Everdingen's wijzen, die kerk en vicarie begiftigden in Everdingen. Wij zouden het met veel moeite en na vele nasporingen wellicht aan kunnen toonen, dat deze van Everdingen's waren het machtige en bekende voorgeslacht van den Daniel van Everdingen, van wien wij zekerheidshalve wenschen uit te gaan. In het archief van den Hoogen Raad van Adel Collectie van Spaan en in de Rijksarchieven te 's Hage, Utrecht en Arnhem zijn daartoe vele gegevens.

Johan van Culemborgh, XI regeerende Heer van Culemborgh, had tot zoon en opvolger Gerard II of Gerrit Heer van Culemborgh en Weert, XIIe regeerende Heer. Hij had bij zijns vaders leven A^o 1441 ten echt genomen Elizabeth van Buren, eenige dochter van Jan van Ewijck en Eleonora van Borsselen. Daardoor kwamen vele heerlijkheden aan de Heeren van Culemborgh. Zij hadden één zoon en twee dochters. Zijne gemalin stierf A^o 1451. Hij had verschillende bastaarden, van wie *Catharina van Culemborgh*, erkende natuurlijke dochter in het huwelijk trad A^o 1479 met *Evert Danielszoon van Everdingen*. Dit geschiedde onder getuigen *Daniel en Loeff* van Everdingen, broers van Evert voorn. Het huwelijkscontract volgt in de bijlagen (1). *Zie Archief Culemborch Charters n°. 1622 R.A.*

Uit dit contract staat nu vast, dat *Evert Daniel* en *Loeff* zonen waren van *Daniel* van Everdingen. Wij bezitten echter in het Necrologium of Herinneringsboek der Overledenen van

het *adellijk* klooster ten Dael buiten Utrecht. (Zie van Heussen Histor: Episcop. I) eene andere aanteekening, die ons ook licht geeft over deze eerste van Everdingen's.

Er staat geboekt:

6 Non: Martii; obiit *Daniel van Everdingen, pater* Margarethae monialis nostrae (bl. 139).

4 Non: Augusti; obiit *Aleydis de Everdingen, soror* Margarethae monialis nostrae a^o 17 (bl. 145).

8. Kal: Octobr. 1483; obiit *Everardus de Everdingen, frater* Margarethae id id (bl. 147). (Gehuwd met een bastaard dr. van Culemborgh. (1)

2. Kal. Octob: obiit Daniel de Everdingen, frater Margarethae id. id. (bl. 147).

9 Octob: obiit Arnoldus ab Everdingen, habens fraternitatem id. id. (bl. 148.)

5 Octob: ob it Domicella Margaretha de Everdingen, nostri claustrii monialis (bl. 148.)

7 Kal: Dec. obiit Ermgardis de Everdingen, mater Margarethae id. id. (bl. 150).

12 Kal: Januar: obiit Nicolaus de Everdingen frater Margarethae id. id. (bl. 150).

Aldus wordt het genealogisch schema, volkomen met andere aan te halen stukken overeenkomende, als volgt:

Gerrit XII, Heer van Culemborgh † 1451

× Elisabeth van Buren.

Jouffr. Catharina van Culemborgh, erkende natuurlijke dochter

× Evert Danielsz. van Everdingen.

Daniel van Everdingen × Ermgardis, ook wel Mechteld.

Evert, Daniel, Loeff, Aleijdis, Arnold, Marg^a., Claes,
v. E. v. E. v. E. v. E. v. E. v. E. v. E.

te Oudewijck.

(1) Zie Voet 101, 163 en Analectes III 655.

Nog blijkt uit een stuk gegeven A° 1419 Woensdag ná St. Lambertusdach stadsarchief Utrecht Coll Booth 1 Supp. Cat. n°. 833. bl. 197. Gerechtelijke verklaring der gerechtslieden te Everdingen. Uit deze verklaring blijkt, dat Daniel van Everdingen's vrouw was Mr. Aert Duerhouts dochter en dat zij in 1419 overleden was. Hare zuster Agnes was gehuwd met Jacob van Berwoude.

In het Leenregister van het Grafelijk Archief van Culemborgh (berustende in het Rijksarchief te Arnhem bruin papieren omslag) vinden wij op blz. 12 eene merkwaardige acte. In deze acte bekent Heer Gerarót van Culemborgh 25 jaar voor het bovenaangehaalde huwelijkscontract van *Evert* van Everdingen, dat *Daniel van Everdingen* en *Joffer Mechteld* zijn wijff *Daniel, Evert*, en *Loeff* hunne zonen en *Joff. Alijt* hun dochter, dat zij hem 9 morgen lants gelegen te Everdingen, naast *Dirk Peters* en *Goesen Peters* van die Lange Meente tot de Lek toe gerechtelijk opgedragen hebben. *Evert Daniel van Everdingen* krijgt het in onsterfelijcken erfleen terug te verheergewaden met een pont goet gelts. Uit deze beleening blijkt duidelijk dat zij in overeenstemming is met de opgaven in het Necrologium en het huwelijkscontract. Tot zooverre hebben wij zekerheid omtrent de opeenvolging der geslachten. Wij maakten daarop nog eene proef uit de Leenregisters' berustende in het rijksarchief te Arnhem met eenige groote perceelen, voortkomende uit het huwelijksgoed van den stamvader *Evert van Everdingen* en de stammoeder *Catharina van Culemborgh*.

9 morgen lants, gelegen tot
Everdingen van die Lange Meente
tot der Lecke toe.

- I: A°. 1454 Daniel van Everdingen en Joff. Mechteld
en reeds gemelde kinderen
Daniel, Evert, Loeff en Aleijdis.
II: Evert Danielszoon van Everdingen.
III: A°. 1485 Gherit van Everdingen na dode zijns
vaders; zijn oom Loeff doet eed voor hem.
IV: A°. 1531 Dirck van Everdingen Gheritszoon.
V: A°. 1592. Alidt Dercksd. van Everdingen.

Al sodanige aanval aan den
Weerd, die Daniël van Ever-
dingen heeft etc.

- I. Daniel van Everdingen.
II. A°. 1485 Jasper van Everdingen, na dode zijns
vaders Daniels; zijn oom Loeff doet leeneed.
III. A°. 1545. Zijn neve Christoffel van Everdingen
erft het leen.

9 morgen lants, gelegen op
Tienhoven.

- I. A°. 1520. Gherit van Everdingen door opdracht
Juffrou Catharina, weduwe Evert.
II. A°. 1531. Dirck van Everdingen na dode sijns
vaders Gerit.
III. A°. 1594 Alidt van Everdingen.

Deze beleeningen, vergeleken met de vorige gegevens,
leggen dus den grond tot het volgende meer uitgebreide
schema :

Daniel van Everdingen × 1°. Emgardis, 2°. Mechteld mr. Aert Duerhouts dr.

Joncker Loeff van Alejdis van Margaretha Claes van Daniel van
Evert van Everdingen. Everdingen. Everdingen. Everdingen.
Everdingen van Everdingen. Everdingen. Everdingen

×
Catharina

×
Juffrou
Divara.

van
Culemborgh.

Joncker Joncker
Gherit van Coenraat van
Everdingen. Everdingen.

Jasper van Evert van
Everdingen Everdingen
× Bastart.
Juffrou
Agnes van
der Heijden.

Joncker Joncker
Derk van Christoffel
Everdingen. van
Everdingen.

×
Junkvr. Everdingen.
(Zie later).

Alidt van
Everdingen.

Wij gaan nu verder en wijzen op stukken uit het Culemborgher archief, die licht kunnen brengen.

Eene verklaring van den 13^{en} April 1618 onder aanbod van eed afgelegd en ingeschreven in het register van Certificatiën, beg. 1618— 635 van Culemborgh, berustende in het Rijksarchief te Arnhem, leert ons de volgende feiten.

Elia Janssen van Ravenswaaij getuigt ten verzoeke van Meus Gerrits (van Everdingen), ongeveer 80 jaar oud, *a* dat zij gekend heeft Emmeken van Everdingen; *b*. dat deze Emmeken zuster was van Christoffel van Everdingen; *c*. dat zij ook gekend heeft Joncker Dirck van Everdingen; *d*. dat deze was de vader van Jonckfrou Al dt van Everdingen; *e*. dat *Joncker Dirck* voornoemd was een zoon van *Joncker Gerrit van Everdingen*; *f*. dat de genoemde *Christoffel en Emmeken* kinderen waren van *Coenraet* van Everdingen en alsulcx twee gebroeders kinderen; *g*. dat hij lang te Ravenswaaij woonde omtrent Gherit Meussen (van Everdingen) en Emmeken van Everdingen en met dese verscheijden reijsen tot Everdingen bij Joncker Christoffel van Everdingen geweest is en het raepsaet, dat Gerit Meuss (van Everdingen) en Joncker van Everdingen toekwam, heeft helpen dorschen.

Een tweede getuige Hilleken Alberts weduwe, oud 94 jaren verklaart, *a*. dat zij zeer wel gekend heeft Dirck van Everdingen, jouffr. Alidts vader; *b*. ook Joncker Christoffel van Everdingen en zijne zuster Emmeken of Ermgardis van Everdingen getrouwd met Gerrit Meuss, vader en moeder van Meus Gerrits (van Everdingen)

Hieruit volgt dus :

Joncker (Evert) van Everdingen.

Joncker Gerrit
van Everdingen.

Joncker Dirck
van Everdingen.

Juffrou Alejdis
van Everdingen.

Joncker Coenraet van Everdingen, schepen.

Joncker Christoffel
van Everdingen te
Everdingen.

Jonkvrouw Emmeken
of Ermgardis van
Everdingen

×

Gerrit Meuss
(van Everdingen).

Meuss Gerrits
(van Everdingen)
te Ravenswaaij.

De stamvader hierboven is Evert van Everdingen

×

Catharina van Culemborgh.

Aangevuld is het schema nu volledig.

Daniel van Everdingen × 1°. Ermgardis, 2°. Mechteld Mr. Aert Duerhouts dr.

Aleijdis van Everdingen. Catharina van Culemborgh × Evert van Everdingen.

Loef van Everdingen.

Margaretha van Everdingen.

Daniel van Everdingen

Claes van Everdingen.

Splinter van Everdingen.

A.

Joncker Gerrit van Everdingen leeft 1527.

B.

Joncker Derck van Everdingen, meerderjarig 1527. Zijn voogd is Melis Utenengh.

C.

Joncker Coenraet van Everdingen.

D.

Joncker Christoffel van Everdingen.

E.

Jonkfrou Emmeken van Everdingen

×

Gerrit Meuss (van Everdingen).

Joncker Aleijdis van Everdingen, 16 Sept. 1552 onmondig onstreeks 1593, overleden enz.

Meuss Gerrit (van Everdingen), in 1618 te Ravenswaj enz

×

Joffrou Divara.

F. Evert van Everdingen Bastert.

×

Juffrou Agnes van der Heijden.

Nog vindt de volgorde der eerste generaties hunne bevestiging in eene oorkonde van Sint Petersavond ad Cathedram 1465. Hierin krijgt Gerardt Heer van Culemborg den vrijen eigendom van 9 morgen lants gelegen te Everdingen naast *Dirck Peterssoon* en *Goesen Peterssoon* streckende *van die Lange Meente toe tot in de Leck*, welke hem opgedragen wordt door *Daniel van Everdingen* en *Joff. Mechteld zijn wijff*; en zijne kinderen *Daniel v. E.*, *Evert v. E.*, *Loeff v. E.* en *Joff. Alijdt* zijne dochter. *Evert Daniels van Everdingen* krijgt het nu terug als leengoed. (Zie blz. 16 vóór onderaan)

Deze 9 morgen bleven familiegoed en door de verschillende beleeningen heeft men een goed middel, om de opvolging te controleeren. *Daniel van Everdingen* wordt op denzelfden dag nog beleend met een aanwas naast *Goesen Peterssoon* en *Joest Peters* zijn broeder. (Zie blz. 17 midden).

Uit Leenregister Graaff. Arch. Culemborgh bl. 47 blijkt dat *Daniel van Everdingen* $\frac{1}{8}$ deel in een bouwinge heeft gekocht, gelegen te Honswijk.

Nu zullen wij overgaan tot de bespreking der afzonderlijke personen in dit schema genoemd en dezer afstammelingen, voor zooverre wij daarover licht hebben kunnen brengen.

A. Joncker Gherrit van Everdingen Evertszoon \times Jouffrou Geertruid van den Bosch.

B. Derck van Everdingen Gerritszoon \times Jenneken Stevensdochter.

C. Coenraet van Everdingen Evertszoon \times Lija van Wijk.

D. Christoffel van Everdingen, Coenraetszoon.

E. Jouffrou Emmeken van Everdingen Coenraetsdochter \times Gerrit Meuss.

F. Jaspas van Everdingen Danielszoon \times Jouffrou Agnes van der Heyden.

G. Loeff van Everdingen van Culemborgh, wiens plaats in de stamlijst niet is vastgesteld, maar die nauw verwant moet zijn aan Daniel Loeffs.

H. Joost van Everdingen, wiens plaats in de stamlijst niet vastgesteld is, maar die nauw verwant moet zijn aan Chr stoffel.

* * *

A. Joncker Gherrit van Everdingen Evertszoon × Jouffrou Geertruijt van den Bosch.

Joncker Gherrit van Everdingen was zoon van Joncker Evert van Everdingen en Jonckvrouw Catharina van Culemborgh, natuurlijke dochter van Gerrit XII. Hij woonde te Culemborgh, was daar schepen. Hij was geboren tusschen 1475 en 1480 en overleden ± 1530 en zegelde met de drie banden blijkens zijn prachtig zegel aan het Charter 2275 R. A.

In het Leenregister v. h. Graaff Archief Culemborgh, Rijks-Archief Arnhem bl. 14 vinden wij, dat voor Anth. van Lalaing, Grave van Hoichstraten enz. Juffr. Margriet van Culemburg basterd met Willem Provoist haren echten man, met Gerit van Meerten en Ernst van Meerten, hare zonen bekenden, dat aan Jouffr. Katharijnen wed Evert van Everdingen toebehoort $\frac{1}{3}$ deel van eenen Weert onder Honswijck in den gerechte van *Hagesteijn*, geheeten de *Middelweert* beneden *Eversteijn*, streckendetot de Leck toe, daer de Heeren van den Dom en van het Oud Munster de wederhelft (ieder $\frac{1}{3}$ waarschijnlijk) in hebben, naestgelant Aeriaan Gerits en die Heren voirs: overlijden van Jouffr. Katrijn wordt *Gerit van Everdingen* haren zoon er mede beleend 25 October 1527.

Op 17 April 1485 had zijn oom Loeff van Everdingen het voor hem ter leen ontvangen tijdens zijne minderjarigheid, toen hij in 1505 meerderjarig geworden was, deed hij zelf den leeneed

Hij ontvangt eene hoeve op Tienhoven met 9 morgen lands van de Souchwijker Steegh tot Redichem. (Zie blz. 17 midden).

31 Mei 1530 geeft hij aan Aert Doeys, Kameraer ten behoeve van het Kapittel van St. Barbara over $\frac{1}{2}$ oud schild rente uit een land te Everdingen, geheeten Blockhuijsererf.

Zijne echtgenoot was Jonkvrouw Geertruyd van den Bosch, zooals blijkt uit de acte 6 September 1530 Leenreg. Graafl. Archief Culemborgh, Rijksarchief Arnhem.

Gerrit van Everdingen ontvangt door opdracht van Juffr. Katrijn van Culemborgh, bastaard, weduwe Evert van Everdingen een hoeff lants op Tienhoven boven en naast geland Mijnheer van Culemburg, streckende met het eene einde tot het oud Munstersche steeghsken en met het andere op *Redichem*, voorts nog 9 morgen lants gelegen te Tienhoven streckende van den Souchwijcksche Steechsken tot Redichem, waaraan zij haar lijftocht houdt. Zij zullen erven op de *kinderen* van *Gerrit van Everdingen* en *Jouffrouw Geertruid van den Bosch* zijn echte huysvrouwe. Behoudelijk conditiën zooals dat lant uitgegeven is volgens de bekende huwelijksbrieven als volgt: So ist te weten dat salige Joncker Gerit, Heer van Culemborgh met Katrijn voors. sijne natuerlijke dochter een heilix medegave onder ander gegeven heeft een jaarlijkse losrent van 38 gulden current 's jaars te lossen de penninck 15^e en hiervoor is haer bewesen 2 partijen lande, samen 25 mergen in Tienhoven enz.

In 1531 kreeg Jouff. Geertruijt van den Bosch haar leeftocht daarvan, toen Gerrit van Everdingen haar man *overleden* was, terwijl *Melis Uteneng* voor *Dirck van Everdingen* Gheritszoon den leened deed.

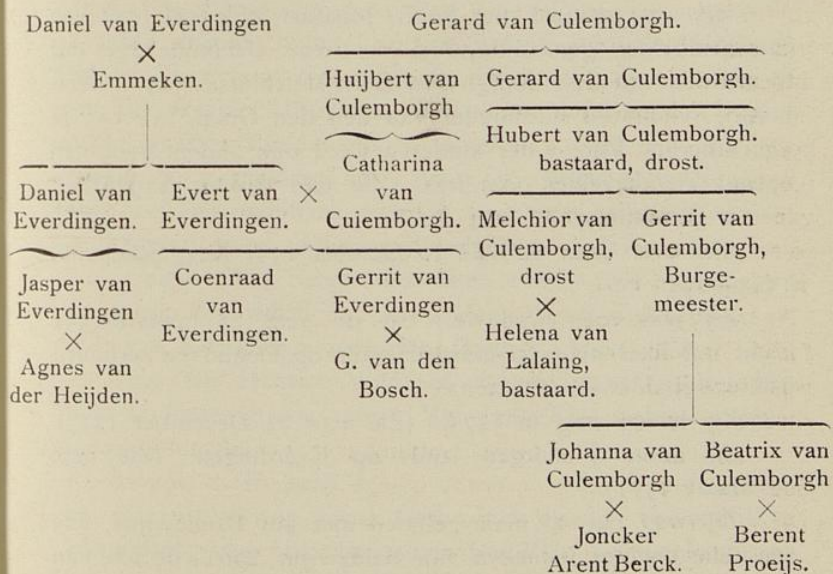
Gherit van Everdingen ontving volgens Culemborgs leenboek bl. 25 9 morgen lants gelegen tot *Everdingen* naast *Dirck Petersz.*, beneden *Goessen Petersz.* strekkende van die lang Meente tot die Leck toe, voorheen deed eed *Loeff van Everdingen* zijn oom 17 April 1485. In November 1505 deed Gerijt zelf eed.

Toen nu Gerijt omstreeks 1530 stierf, ontving *Melis Uiteneng* als gemachtigde van *Dirck van Everdingen* bovengenoemd ditzelfde leen. Op 26 Maart 1547 doet hij zelf leened. Hij droeg ze op denzelfden dag over aan Aert van

Hessen en kreeg ze later weer terug, want 30 December 1549 wordt *Dirck* er opnieuw mede beleend. In de acte wordt bepaald, dat hij het leen mag inlossen tegen 1300 gl.

(Volgens Voet van Outhesden bl. 102 was Berent Utening Meliszoon gehuwd met de zuster der grootmoeder van Dirck van Everdingen nl. Aleijdis, bastaarddochter van Gherit XII van Culemborgh).

De verwantschap van de Culemborgh'en en van de van Everdingen's tijdens het leven van Gerrit kan men het best zien uit het onderstaand schema, dat bij Voet uit verschillende charters volgt:

B. Joncker Dirck Gerritsz. van Everdingen en zijne nakomelingen.

Joncker Dirk van Everdingen was zoon van Joncker Gherit en Jonkvrouw Geertruyt van den Bosch. Hij woonde te *Culemborgh* en was omtrent 1525 geboren, in 1531 althans

minderjarig, in 1547 meerderjarig en reeds overleden omstreeks 1550.

Hij wordt bij dode zijns vaders Gherit beleend met 9 morgen lants van de Lange Meente tot de Kille toe te verheergewaden met een goldgulden wel op den 31 Augustus 1531. (Zie leenreg: Archief Culemborgh bl. 14 verso). Hij doet na zijne mindejarigheid zelf den leeneed.

Hij koopt 5 Februari 1550 (zie Reg. Schepenkennissen Cul. Arch. R. A. A.) een huis te Culemborgh naast Beatrix de Goyer wed. en Barbara Roelof Wijnen van Henrich van Bon, Cameraer des Kapittels der St. Barbarakerk.

Hij was gehuwd met Jouffr. Johanna, ook wel Jenneken Stevensdochter genaamd. Zij was eene afstammeling der bastaarden van Culemborgh door Gerit Melchiorz. van Culemborgh, schout en stadhouder van den den Graaf, in 1555 te Culemborgh Voogd der kinderen werd ook anders voor hen optrad en derzelve oom was. Zie acte 10 Dec. 1592 Reg. leenen Culemborgh bl. 261 R. A.

(Zie over *haar* de acte 10 October 1551 Reg. Schepenken. 1545—1556.)

Zij was toen weduwe. Uit de acte 25 Januari 1551 blijkt dat haar man 10 morgen lands op Tienhoven verhuurd had aan Baldewijn Adriaenz.

Zij leefde nog in 1575. (Zie acte 22 December 1575).

Zij bezat 9 morgen lands op Everdingen. (Zie acte 22 Maart 1571).

Zij was ten 2^e male gehuwd met Jan Baudewijns, van wie eene dochter Jenneken van Baldewijns, zooals de acte van 21 Maart 1584 bewijst. (Zie Schepenkennissen 1584—1593).

Uit het eerste huwelijk met *Foucker Dirck van Everdingen* sproten drie kinderen:

a. *Foucker Gerrit van Everdingen*, beleend 16 September 1552. (Zie leenregister bl. 185) met $\frac{1}{3}$ van den Middelweert te Honswijck in den gerechte van Hagestein.

Hij was gehuwd, zooals blijkt uit de acte van 4 September 1546 (Reg. Schepenkenissen 1540—1549 bl. 246).

Gerit van Everdingen, nog onmondig, heeft bij overlijden van Dirck van Everdingen ontfangen dat rechte derde deel van eenen weert, geheyten die *Middelweert* gelegen tot Honswijck, beneden Eversteyn (bij Everdingen) streckende in de Lecke toe, naast de Heeren van den Dom a^o 1552—16 Sept. Den 13 Mei 1570 doet Geryt zelf eed. Den 16^{en} Januari 1593 werd Jouff. Aleydis, die volgt, na overlijden van Geryt met den waard beleend; den 28 December 1596 droeg zij hem over aan Cornelis Coppier.

b. *Fonckrouw Aleydis van Everdingen* was onmondig in 1561, geboren omtreeks 1545, woonde te Culemborgh en was in 1592 nog niet gehuwd. Omstreeks 1595 huwde zij met *Mr. Henrick Wickraet*, stadhouders der leenen van Culemborgh, in 1604 Raad van den Graaf. Zij werd met het leen vroeger bij a. genoemd 16 Januari 1593 beleend, 28 December 1596 heeft zij met haar man het leen weer teruggegeven.

Dat zij van adellijken bloede was bewijst de acte van 18 Augustus 1604 Schepenkenissen 1601—1608, waarin van haar gesproken wordt als „de edele en tugendrijcke Joncfrouw Alidt van Everdingen wed. Mr. Henrick Wickraet”.

Deze Mr. Henrick Wickraet was weduwnaar van Jouffr. Maria Uyttenhave (zie acte 2 Mei 1575 Reg. Schepenkenissen 1572—1584)

Aleydis v. E. geeft op 16.. een rentebrief van 6 gl. 5 st. op Jacob Gerits huis op den Havendijk te Culemborgh voor de 12 armen (zie Reg. Schepenkenissen R. C., nu te Arnhem 1608—1613). Den 7 December 1610 geeft zij eene verklaring af van getuigen over een feit, 2 jaar vroeger geschied, in December 1608, vóór haar mans dood. Mr. Henrick Wickraet moet dus in het begin van 1609 overleden zijn. Den 20 Juli 1609 wordt zij weduwe Wickraet genoemd. Ten bewijze dat hare moeder Jouffrouw Johanna

was, kunnen wij aanhalen acte van 24 December 1578 (Reg. Procur. Arch. Culemb. nu te Arnhem R. A. 1567—1580.)

In het leenregister van 't Grafelijk archief van Culemborgh op den rug gemerkt EERSTE DEEL bl 134 Rijksarch. Arnhem lezen wij: dat de Graaf van Culemborgh door het overlijden van *Jan Huberts van Everdingen*, door het afsterven van *Steven Huijberts* van Everdingen, ut cracht van testament van Jouffrouw *Aleydis van Everdingen* zijne tante, verlijt en beleend heeft *Joanna van Everdingen*, huysvrouw van *Jan de Weerd*, des voorseijden *Jan Huijberts van Everdingen*, geheele suster en leenvolgerse met eene hoeve lands te Tienhoven enz., ook in haar geheel blijvende volgens de thouwelijkx voorwaarden tusschen Evert van Everdingen en Catharina, natuurlijke dochter van Heer Gerit, Heer van Culemborgh d.d. 6 October 1479 met 9 morgen lants boven Jouffr. Cornelia Meerhoutz en beneden de kinderen van Aert die Keijser streckende *van die Lange Meente* tot die Lecke toe. Gedaan Culemburg 6 Juni 1641. Als weduwe wordt zij 12 Maart 1616 met die goederen beleend, die eertijds afkwamen van Christoffel van Everdingen.

Volgens deze gegevens zou dus de vererving aldus zijn

Dirk van Everdingen × Jenneken Stevens.

Mr. H. Wickraet	Hubert Roelofsz.
×	×
Aleijdis van Everdingen.	zuster van Aleijdis v. E. woonde te Everdingen.

Joanna van Everdingen	Jan Hubert van Everdingen.	Steven Hubert van Everdingen.
×		
Jan de Weerd.		

Wij hebben ons de moeite gegeven na te gaan de verdere afstamming der de Weerds en kunnen van hen het volgende schema opmaken:

Baers de Weert.

Jan de Weert

Antonius de Weerd

×

Joanna van Everdingen.

Zij wed. in 1655 reeds.

Gobel Jans de Weert, beleend

13 Sept. 1674.

Mr. Albert de Weert, advocaat,

beleend 10 October 167.

×

Juffr. Marie Mol.

Henricus Christianus de Weert,

1689.

Alard de Weert, (Leenregister

Rijks-Arch. Arnhem.)

e. *Juffr. Catharina van Everdingen* geboren omstreeks 1550. Dat zij eene zuster van Aleydis voornoemd was blijkt uit (Schepenkennissen Arch. Culemborgh, nu te Arnhem, bl. 64, 1608—1613) Zij was in 1584 uitlandig en gehuwd met Jacob de Lodron de Gevara. Zij was 1 Juli 1605 reeds weduwe en in 1611 overleden, daar hare zuster toen eene rente uitkeert volgens haar laatsten w l. Hare moeder was Janneken Stevensdochter.

De huizinge der beide zusters voornoemd lag aan 't Kerckhof te Culemborgh tusschen het huis van Roelof Wijnen en Beatrix van Cothen, Antonie de Goyers weduwe; het was door hun vader Dirck in 1550 gekocht. Over dit huis zie men acten 6 Sept. 1593 (Schepenkennissen R. A. A. 1593—1601) 22 December 1575, 6 September 1593, 13 November 1604.

Hun beider voogd tijdens hunne minderjarigheid na het vroege overlijden van hun vader Joncker Dirck, was Gherit

Melchiorz. van Culemborg, schout van Culemborgh en Schalckwijk, waar hij tegelijk met Loeff Alferts van Everdingen voorkomt. Hij was zoon van Melchior van Culemborgh, schout te Culemborg en kleinzoon van Hubert van Everdingen te Everdingen.

* * *

C. Coenraat van Everdingen Evertssoon.

Hij was rechter van Everdingen en Zijdervelt a^o 15 c. Zie R. A. Charter 2259, 5 Februari 1520 en 2222—18 Oct. 1516, waar hij met de banden zegelt.

Hij was schepen te Everdingen en Zijdervelt a^o 1509 en teekent aldus op 1508 Maandag na H. Dertiendach.

Hij was gehuwd met *Lya van Wijck* zooals blijkt uit het register op de leenboeken, gemerkt omgewend anker bl. 438 „Rijswyck 2 akkeren boven die kerk van Bueren verlijd a^o 1509.”

* * *

D. Joncker Christoffel van Everdingen Coenraetszoo . Hij was schepen van Everdingen, Zijdevelt en Honswijk a^o 1559, 1562. (Zie Culemb. Archief Reg. Verzoekschriften bl. 67).

De Erentfeste en vrome Christoffel van Everdingen, woonde op een hofstadt te Everdingen, waarop rustte 200 gl. Carolus. 8 Mei 1566—8 Mei 1577 rente schuldig. Reijer Janssen had deze hofstede in 1578 in gebruik. In 1580 vluchtte alles, ook de van *Everdingen's*, uit Everdingen om het oorlogsvuur.

Christoffels dochter, Jonckfrou Henrica van Everdingen was gehuwd met Johan Versluijs.

Amelis Utenengh en Loeff Thonis van Everdingen waren voogden over dezer nagelaten onmondige kinderen (Register Schepenkennissen Culemborgh 1572—1584).

* * *

E. Gerrit van Everdingen en Jouffrou Emmeken van Everdingen.

Uit een meer aangehaalde verklaring uit het register van

Certificatiën van 1618—1635 Culemborch R. A. vonden wij op 11 April 1618 dat Joncfrou Ermgardis van Everdingen Coenraetsdochter te Ravenswaay gehuwd was met Gerrit Meuss, wiens zoon Meuss Gerrits later deze verklaring vroeg. Dezen Gerrit Meuss hebben wij nagespoord en werkelijk teruggevonden als wonende te Ravenswaaij. In 1640 zelfs procedeert men nog over pachten aldaar. Uit de verschillende acten b.v. R. A. Arnhem Protocol der stad Buren 1628—1638 bl. 56 blijkt, in verband met het testament van Meuss Gerrits voornoemd dd. 10 Maart 1621 en de acten ingeschreven bl. 57 en bl. 111, dat deze beide Meuss Gerrits en Gerrit Meuss wel degelijk zijn *van Everdingen's*, zoodat in deze echtvereeniging *stamverwanten* gehuwd zijn. Wij hebben veel licht moeten derven door de ongelukkige gewoonte van sommige gerichtschrijvers, die steeds spreken van Jan Janssen en Pieter Pietersen en de namen weglaten. De stamvader van Gerrit van Everdingen werd geboren omstreeks 1520. Meuwis, zijn 1^e zoon omstreeks 1550 en leefde 1580. Deze huwde Metgen Cornelisdochter, die in 1621 reeds overleden was.

In het testament van 10 Maart 1621 worden de volgende 8 kinderen genoemd:

1°. Gerrit Meuwis van Everdingen. Hij was geboren ± 1580. Deze was Kerkmeester te Zoelmond, zooals uit eenige rekeningen blijkt o. a. van Joost Maessen Vonck, vader van Jelis Joosten Vonck, die in 1666 overleden was. Deze smid had ijzerwerk aan de kerk geleverd, waarover verschil ontstond. Vonck had ook land in pacht van Gerrit Meuwis van Everdingen.

In 1641 wordt hij gewezen Kerkmeester van Zoelmond genoemd. Hij kwam voor zijn zoon in rechten op den 10 October 1636; 3 Maart 1637 procedeert hij over 4 morgen lands te Ravenswaaij, 15 October 1640 over een dijk. Hij had 2 zonen:

a. *Claes Gerrits van Everdingen*, geboren ± 1605, in

1649 schepen van Beusichem en Soelmont, in 1670 nog schepen. (Zie bl. 190 Reg plichten 1660-1672 R. A.) Hij koopt op 12 Februari 1637 eene huizing en hofstad onder Zoelmond (Scheppenbr. Beusichem en Zoelmond 1636—649 R. A)

Hij huwde ra doode van Cornelis Franse van Everdingen te Beusichem met diens weduwe *Gerritje Jaspers*. Hun kind was:

Grietje Claesd. van Everdingen, die huwde met *Jan Cornelis van Rijnberck*. Hij was weduwnaar op 10 Januari 1693. Zij was erfgename van *Claes Gerrits van Everdingen*, die weer erfgenaam was van *Jasper Gerrits van Everdingen*.

b. Gijsbert Gerrits van Everdingen,
woonde onder Asch aan den Aelsdijck en was × Weijntje Jerephaes te Ravenswaaij.

2°. Maaijken Meuwis van Everdingen × Gerrit Dircks,
van wie kinderen.

3°. Cornelis Meuws van Everdingen × Geertruij van de Water. Zij hertrouwde met Hendrik Loeff Jacobs.

Uit haar eerste huwelijk had zij vijf kinderen:

Aaltje Cornelis van Everdingen × Aert Derks de Cryter.
Dirck Cornelis van Everdingen.

Gerrit Cornelis van Everdingen × N. Hendricks.

(Zie acte Protoc. Bueren R. A. bl. 56.)

Peter Cornelis van Everdingen × Lambertgen Jans.

Maijken Cornelis van Everdingen, overleden 1633.

4°. Emmeken Meuws van Everdingen × Frans Reijers Verem. (Hierbij komt de voornaam der grootmoeder weer te voorschijn)

5°. Janneken Meuwis van Everdingen × Cornelis Herberts.

6°. Anna Meuwis van Everdingen × 1° Jacob Verlee van wie Cornelis Jacobs Verlee en Adriaan Jacobs Verlee.

7°. Jan Meuwis van Everdingen.

8°. Jasper Meeuwis van Everdingen krijgt 18 Juli 1626 vier gemeten lands op Zoelmond naast St. Walburg, heeft

gewoond op Heeskamp onder de heerlijkheid Zoelen onder Buren aan den Aelsdijk.

Zij hadden vier kinderen:

a. Elisabeth Jaspers van Everdingen × Jan Joppen van Wijck, alias Jan Sweere.

b. Mayken Jaspers van Everdingen × Laurens Peters woonden 1660 op Heeskamp, bezaten land onder Ravenswaaij, afkomstig van Gerrit Meuss.

c. Jantgen Jaspers van Everdingen, gehuwd met Willem Mellingius, chirurgijn, binnen Buren;

Zij was 1658—1661 weduwe. zij hadden 2 kinderen.

d. Stoffel Jaspers van Everdingen × Maayken Antonis van Oostrum; in 2^e huwelijk was zij × Laurens Peters, weduwnaar van Jantgen Henrichs.

Hij had twee kinderen: Jasper Stoffels van Everdingen × Anneken Willems van Werkhoven en Anneken Stoffels van Everdingen × Geurt Lamberts. (Zie bl. 18. 1668 R. A. A.)

* * *

F. Jaspas van Everdingen Danielszoon (kleinzoon Daniel × Ermgardis) en zijne vrouw Jouff. Agnes van der Heijden. geboren ± 1485, gehuwd ± 1505, overleden ± 1544 woonde in 't Sticht Utrecht.

In de beleening van „alsoodanighen aanval van lande enz. aen die Weerden, die *Daniel* heeft tot Everdingen” geboekt op 17 April 1485 in Culemborghs leenboek, gemerkt met een omgekeerd anker bl. 26 Rijksarchief Arnhem) wordt gezegd, dat Jaspas van Everdingen die bezittingen ontvangt *na dode sijns vaders Daniel*. Zijn oom *Loef van Everdingen* doet voor hem leeneed. Uit de notitie dat Loeff oom van hem was, blijkt, dat hij een zoon was van Daniel Danielszoon, ook uit de beleening a^o 1473 Dinsdag na Judica aan Daniel Daniels v. E. blijkt dit. Op 4 Augustus 1505 was hij meerder-

jarig en doet zelf leeneed; de onderstelling zal dus niet ge-
waagd zijn, dat hij ± 1485 geboren is.

Hij zegelde *met de drie banden* en was lid der Ridder-
schap van Utrecht. (Zie Math M. S. 11.)

Hij was gehuwd met Jouffr. *Agnes of Agneet van der
Heijden*; op 26 Maart 1510 tuchtigt hij zijne vrouw met het
bovenbeschreven leen, dat van oudsher afkomstig was uit het
huwelijksgoed van Daniel van Everdingen.

Jaspers vrouw Agnes van der Heijden had de volgende
afstamming:

N. van der Heijden (voert in 3 oude sloten 2—1.)

Van		Daniel van der Heijden × N. die Waele.			
Haerlem	Cornelis de Waele	Juffr. Agnes van der Heijden	Andries van der Heijden	Claes van der Heijden	Marten de Loeckre
×	Joncfrou Catharijn van der Heijden.	1470, in 1507 lid H. Sacra-ments-gilde, Culemb.	1526.	1526.	1526
~~~~~	Bernt van Haerlem, kanunnik te Utrecht.	×	Jaspar van Everdingen. Zie Reg. Proc. Certif. 21 April 1576 fol. 314 Stadsarch. Utr. V bl. 219/220. Verzam. Afsch. Hoencoop Inv. Arch. Utr.		×
					van der Heijden.

In het register van procuratien en Certificatien d.d. 1510—
1522 Stadsarchief te Utrecht 20 bl. 19 v° vinden wij eene
verklaring van Jasper van Everdingen d.d. Januari 1506, waarbij
hij Daniel van der Heijden, Joff. Agneeten sijns wijs vater
burger van Utrecht, machtig maakt, om voor hem op te treden
in Montfoirt, Everdingen, in 't Sticht van Utrecht enz.

Dit echtpaar had geene kinderen, zoodat hunne leengoederen later aan neven en nichten kwamen.

Jaspar, Heer van Culemborgh had volgens origineel bezegeld charter Archief Culemborgh n°. 1646^a berustende op het Rijksarchief te Arnhem, van Jaspar van Everdingen en dezes moeder *Fouffr. Dywaeren, weduwe van Daniël van Everdingen*, zijns vaders, geleend 170 Rijsche guldens current en wel op Sinte Callixtusdach pape 1480. In een transfix hieraan wordt deze rente opgedragen aan Hubert van Culemborgh, bastert, op 4 November 1511.

Jaspar had tegen de kerkmeesters der kerk van Everdingen, door zijne voorouders gesticht en begiftigd in 1519 een proces te voeren over de leenroerigheid van een waard, afkomstig van Evert van Everdingen en welke waard reeds 54 jaren in het bezit zijner voorouders was, zooals Jaspar verklaart. Deze verklaring, toetsende aan in ons bezit zijnde gegevens, blijkt juist te zijn, daar de gronden Evert van Everdingen toegekomen zijn bij zijn huwelijk in 1465 op St Petrusstoedag. In het processtuk (zie Inventaris Arch. Gelderland 7 Goederen onder Everdingen en Zijdeveld Rijksarchief Arnhem) komt op bl. 2 voor Alfert Loeffs van Everdingen, op bl. 3 dat ook Gerrit van Everdingen aanspraken op den „weert” meent te hebben bl. 4 Copie van den leenbrief van Jaspar van Everdingen na dode *Daniels van Everdingen*, zijns vaders; bl. 5 Joncfrou Agneese, Jaspars wijff van Everdingen; bl. 6 Joncfr. Lysbeth Geritsdr, Snoecks wed, Danielsdochter van Everdingen; bl. 7 Coenraat van Everdingen, in 1507 schepen te Everdingen en Zijdeveld in 1519 rechter aldaar. Het slot van het proces was, dat de aanspraken van Jaspar als wettig erkend werden.

Op 24 October 1525 en 30 April 1532 verkoopen zij daaruit losrenten aan Melchior van Culemborgh.

Jasper van Everdingen had nog een bastaardbroeder, Evert van Everdingen; deze geeft op 1 April 1507 aan Jaspar een huis te Utrecht over. Het lag tusschen de Smebrug, dair

een Keijzers boven en een Cornelis van Leent boven gelegen is. Loeff Pallaes bezegelt het stuk. Zie verzameling afschriften Honcoop bl. 220 Rijksarchief *Utrecht*. Jaspar van Everdingen ontvangt A°. 1527 een gedeelte van het hujs Groenewoude bij de Beijerbrugge met sijn huisfr. Agnes van der Heijden Danielsdochter Lib. Alb. fol. 1 § 7 (Archief Hge. Rd. v. Adel.)

In Augustus 1537 contribueerde Jaspar van Everdingen 10 goudtguldens in de 300, zijnde de portie der ridderschap van 1200 goutguldens resteerende den Hertoge Hendrik van Beijeren Paltsgr. Elect van Utrecht, als lid der Ridderschap buiten Utrecht.

Zie Verzameling Afschriften alsvoor bl. 298 4° deel. Zie nog verder Hist. Gen. Kroniek VIII 298. *Jaspar van Everdingen* bezat „veele en diversche goederen en gronden en erven, zoo binnen onze stad en sticht van Utrecht en in Zeeland tot Sint Maartensdijck en tot Everdingen binnen den lande van Culemborch gelegen.” Die binnen de stad Utrecht en in 't Sticht gelegen waren en ook die in Zeeland had hij van zijne moeder Agnes van der Heijden geerfd, en de andere te Everdingen van zijn vader Daniel, 1506 3 Februari Gerechtsbrief van St. Maartensdijck, waarbij *Daniel van Everdingen* bastaard uit hoofde van meinedigheid belooopen hebbende de straf om in zijne kaken gesleuteld te worden, genade ontfangt mits betalende eene boete van 100 Rijnsche gulden. Zie Inventaris van het Provinciaal Archief 1^e Suppl. n°. 1036.

Jaspar van Everdingen diende Hertog Karel in 1529 met drie paarden.

Hij verscheen als Rekendrost op de eerste Ridderschaps vergadering (Archief van Spaen. Hooge Raad van Adel.)

Jaspar stierf zonder wettige kinderen na te laten.

Zijne zuster N. van Everdingen was gehuwd geweest met Mr. Jacob Wedinx. In hare plaats traden als erfgenamen op

op 24 Augustus 1555; Peter van Halmale (1) ridder, de kinderen van Mr. Jacob Wedinx, Cornelis die Vos × Jouff. Anna Wedinx allen te Antwerpen.

Over de nalatenschap van Jaspas ontstond nog een proces tusschen Ridder Peter van Halmale, zusterszoon en Frederick Breem, naar 't scheen een bastert van Jaspas.

Een gedeelte der leengoederen onder Everdingen kwam aan *Fonker Christoffel Coenraats, zoon van Everdingen*, neef van Jaspas, zooals nog nader zal vermeld worden.

* * *

G. Loeff van Everdingen Culemborgh.

(Vermoedelijk nauw verwant aan Daniel Loeffs v. E.)

Loeff van Everdingen, droeg dus een voornaam, die veelvuldig in de oudere familie voorkomt. Hij woonde te Culemborgh. Ik vermoed — maar heb er alleen aanwijzingen voor — dat deze Loeff een zoon is van Gerrit van Everdingen. Hij had een zoon Daniel Loeffs.

Van Everdingen, borger tot Culemborg in 1606 (bl. 108). In de kanteekening komt voor als erfgenaam Anthonie Baers, gemachtigde van zijne moeder Maria van Everdingen (4 Febr. 1692).

Daniël Loeffs van Everdingen was gehuwd met *Neeltken Theunisdochter* zooals blijkt uit (bl. 176 verso) eene kanteekening over eene rente, komende uit een stuk lands *de Leege-weert* tusschen Beusichem en Soelmont. In het „register van alle schepenbrieven en schepenkennissen voer den gerechte van Beusichem en Soelmont gepasseert beginnend 1610—1619” Rijksarchief Arnhem komt Daniël Loeffs voor bl. 55 a° 1610, bl. 80 a° 1612, bl. 208 a° 1615, bl. 239 a° 1617, in een kanteekening van 25 Mei 1636 Loeff Danielsz. van Everdingen,

---

(1) 30 October 1582 Hans van Everdingen potentiavit Hermannum van Halmael, sampt ende besunder ad singulas actiones quas habet contra quoscunque cum potestate substituendi. (Extract uit de protocollen van opdrachten in het Oud-Archief van Nijmegen).

bl. 258—5 Mei 1618. In de kanteekening staat *Anthonis Danielsz.* als erfgenaam sijns vaders Daniel *Looffs.* In het volgende register van 1619—1636 komt hij bl. 6 voor als wonende te *Culemborgh.* Bl. 7 staat: Ophuyden den 5 Juni 1622 alden styl is deze rentebrief van 15 gl. en 3 st. die Aert Theunisz. gepasseert heeft ten behoeve van Daniel Loeffs en sijnen erven met wille en consent van Loeff Daniels van Everdingen geroyeert. De laatste had deze bij lotingen uit zijn alders boedel gekregen. bl. 40 komt *Louff Daniels* voor *tegenwoordich* wonende in *Utrecht* 3 Juni 1622. Hij is dus naar Utrecht verhuisd omstreeks 1622.

Hij komt nog voor bl. 55, 59, 65, 76, 77, 78. In de laatste acte staat Maria van Everdingen wed. Johan Baers en universeele erfgenaam van Louff Daniels a°. 1690. In schepenregister 1619—1636 a'svoren komt Loeff Daniels voor op bl. 100, als wonende te Utrecht.

Danyel van Everdingen. (Zie bl. 258 schepenreg. Beusichem 1610—1619 R. Arnhem) was in Februari 1620 burger te Culemburg en burger te Utrecht, wordt in 1645 nog genoemd (zie bl. 38 rect. schepen reg. Beusichem 1600—1609 Rijksarchief Arnhem.) Hij was gehuwd met *Neelken Theunisdochter.* Deze Danyel had twee zoons:

1° *Louff Danyels van Everdingen,* die als gevolmachtigde van zijn broeder optreedt op 17 April 1623. (Zie bl. Reg. Schepenkennissen Beusichem 1622—1627, 17 April 1623.)

Hij woonde a°. 1624 te Utrecht. (Zie Reg. Schepenkennissen Beusichem 1619—1636, bl. 49.)

2°. *Antonie Danyels van Everdingen,* gehuwd met *Teuntgen Huijberts Daenen.* Zij komt voor in een plicht in Schepenregister Beusichem 1636—1649 bl. 199 Rijksarchief Arnhem. id. bl. 221. waar zij genoemd wordt wed. Za. *Thonis Daniels van Everdingen* met haar dochter *Maria,* als erven van haren oom *Loeff Daniels van Everdingen.* Id. op bl. 224, 230, 256.

Register der plichten van de dorpen Beusichem en Soelmont.

1671—1698 Rijksarchief Arnhem komt voor, een kapitaal leenende, Maria van Everdingen wed. Za. Johan Baers. (Register Transporten Beusichem 1676—1691 bl. 146.)

Zij koopt 11 Juli 1685 7 hont land op Soelmont in den Barnkamp.

(Volgens koopacte dd. 4 Juli 1636 Reg. proced. Schepenen Beusichem 1619—1636).

Hij woonde te Culemborgh, waar hij a°. 1622 als burger voorkomt.

Zij was in 1646 weduwe. (In de acte bl. 258. 5 Mei 1618. Rijksarchief Arnhem Schepenkennissen Beusichem vindt men het bewijs, dat deze *Antonius' v. E.*, grootvader *Loeff v. E.* was.)

Antonie Danyels v. E. en *Teuntgen Huybert Daenen* lieten één kind, eene dochter na *Maria van Everdingen* te Culemborgh wonende.

Zij en hare moeder waren bezitters van vele kapitalen en renten en komen in vele acten en processtukken, voor. Zij huwde met *Johan Baers* te Culemborgh. Als weduwe koopt zij 7 hont lant op Zoelmond op 21 Juli 1685. (Zie Reg. transporten Beusichem en Zoelmond 1676—1691 R. Arnhem).

Johan Baers en *Maria van Everdingen* hadden drie kinderen:

1°. Mr. Jan Baers, advokaat bij de Have van Utrecht (komt voor 15 Januari 1691).

2°. Anthonie Baers, 7 December 1693 gevolmachtigde zijner moeder.

3°. Juffr. Theodora Baers huwt Cornelis van der Lee. (Komt voor 6 April 1711 bl. 142. Reg. Schep. Beus. Rijks-Arch. Arnhem van 16.9—1636 in de kanteekening). Hierin staat ook het bewijs dat *Loeff Daniels van Everdingen* oom was van *Maria v. E.*

De afstammelingen Baers werden niet verder onderzocht.

* * *

H. Joost van Everdingen te Everdingen (vermoedelijk nauw verwant aan Christoffel).

Deze had vier kinderen:

a. Alfert Joosten van Everdingen. (Reg. Schepenkennissen Everdingen en Zijdeveld 29 Juni 1629 R. A. 1627-1644). Zijn zoon was Claes van Everdingen. Hij komt voor in de acten 16 Aug. 1643, 10 Mey 1644, 16 Mey 1644. Hij was eenige erfgenaam van zijn oom Jan Joosten van Everdingen. (Zie acte 2 Juli 1664 Schepenkennissen Everdingen R. A. 1661—1676). Zijne vrouw Mayken Aerts de Keyzer was 25 Maart 1654 weduwe. (Zie Reg. Schepen. voornoemd 1645). Hij komt verder 8 Nov. 1650, 19 Febr. 1652, laatste Februari 1653, 3 Februari 1654, 17 Juni 1660. Zij is als zijne weduwe gehuwd met Reijer Vergeer. Van dezen was zij weduwe 14 October 1687 (bl. 319 Reg. gerechtelijke acten Everdingen R. A. 1676—1698). Zij had met Reijer Vergeer een zoon Ott. Deze had twee kinderen: Aert Ott Vergeer en Aeltgen Ott Vergeer, welke huwde met Ott Pelgram van Rijn, schepen te Everdingen, met wie zij twee kinderen had, n.l. Neeltje Ott van Rijn, die met Jacob van Velthuijzen huwde en Pelgram Ott van Rijn, die a^o 1712 mondig was.

Alferts vrouw, Mayken Aerts de Keyzer had de volgende afstamming.

Gijsbert de Keyzer te Everdingen liet na Aert de Keyzer, die Aeltgen Cornelis huwde. (Zie acte 4 Aug. 1641 Schepenkennissen Everdingen en Zijdeveld 1627—1644).

Deze hadden vier kinderen:

1^e. Cornelis de Keijzer, 2^e. Aeltjen de Keijzer, 3^e. Jopken de Keyzer × Franck Jans Uyterwael. Zij was weduwe 11 Januari 1683. (Zie Register gerichtelijke acten Everdingen 1676—1698).

Om terug te keeren tot Claes van Everdingen, Joostzoon bovengenoemd en zijne vrouw Maijken Aerts de Keijzer moeten wij melden, dat deze hadden vijf kinderen:

1. Claesken Claes van Everdingen mündige dochter van

Claes Alferts in 1664 × Reijer Antonie Small of van der Smallen, met wien twee kinderen Claes van der Smallen, wonende te Gouda 1712. (Zie schepenkennissen Everdingen R. A. dd. 6 Maart 1712 Reg. 1698—1720) en Hoetje van der Smallen.

2. Alfert Claes van Everdingen, geboren ongeveer 1645. In 1687 was hij reeds lang mondig, in 1685 schepen, 17 Oct. 1694 Heemraad van Everdingen, in 1704 oud schepen, zonder kinderen overleden.

3. Joost Claes van Everdingen geb. ± 1645, overleden vóór 1712 zonder kinderen.

4. Aeltgen Claes van Everdingen × 1° Andries Janssen van Leeuwensteyn. (Zie acte 26 April 1694 bl. 343 alsvoor) 2° Geurt Otten van Pothuijzen. Uit het eerste huwelijk Catharina van Leeuwensteijn × Herman de Vos; uit het tweede huwelijk Ott van Pothuijzen, 1712 overleden.

5. Gijsbert Claes van Everdingen van wie drie kinderen Gilles van Everdingen, 1702 uitlandig; Maijken van Everdingen × Willem van Alphen; Claes van Everdingen verblijft in 1712 te Nijmegen. Deeling boedel Joost Claes van E, 3 Mei 1712 Reg. alsvoor 1698—1720 bl. 162.)

Opmerking verdient het dat deze van Everdingens' te Everdingen de weide het Weereldgen bezaten, gelegen naast de erven van Aleijdis van Everdingen, een bewijs dat er vroeger gedeeld was.

b. Jan Joosten van Everdingen × Lambertgen Cornelis (Zie acte 20 October 1627 Reg. Schep. Everd. 1622—1644 R. A. Zij was dood vóór 1650.)

c. Anthonis Joosten van Everdingen, komt voor 10 Mei 1630.

d. Geertken Joosten van Everdingen × Willem Baers (Zie id. id. 29 Juni 1629 en 11 October 1632.) Hij was een zoon van Cornelis Baers.

*
* *

Hiermede eindigen wij de beschrijving van de oudere generaties der van Everdingens in het vertrouwen hiermede de grondslagen gelegd te hebben voor eene degelijke, volledige geschiedenis van het geheele geslacht. Bij deze ook mijn dank aan den heer Th. van Everdingen, Nieuwe Uitleg den Haag, die door zijn onvermoeide medehulp bij het onderzoek deze uitgave zeer steunde.